

Vilma-házi Hírmondó

Megjelenik negyedévente

200 Ft.

Adventvárás és karácsonyi ünnep

Az én gyermekkoromban, sőt még régebben is így történt. Az adventi várakozás nem csak anyagi várakozás volt és készülődés, hanem lelki is. Adventi vasárnapokon mentek a templomba és nem volt táncos, zenés mulatság. Azt meghagyták a farsangra.

A karácsonyok is egyszerűbbek voltak, akkor is sütöttek, főztek, sütötték a kalácsot. Az egész család ment a templomba és a szép havas tájon felcsendült a karácsonyi ének. Krisztus Urunknak áldott születésén: és a szeretet összefogta a híveket. A karácsony a család és a szeretet ünnepe.

A gyerekek épp úgy várták a karácsonyt, mint most. Csak most díszesebb a karácsonyfa és több a fa alatt az ajándék.

Akkor a fán alma, dió és aprósütemény és egy kis cukor is volt. A karácsonyi asztalt leterítették szép szőttes abrosszal és az asztal alá egy köteg szalmát tettek, ez azt jelképezte, hogy a kis Jézus istállóban született és szalmán feküdt a jászolban. Az asztal alá etetni valót is tettek és az ünnepekben ezzel etették az állatokat. A pásztorokat a csillag vezérelte a kis Jézus jászolához, hogy tiszteletüket tegyék. Karácsony előtt betlehemesek járták a házakat, vitték a betlehemet, amiben a szent család volt és köszöntötték a karácsonyt.

Karácsony estéjén durrogattak és kolompoltak a pásztorok, akkor a faluban tehén és sertés őrzőket neveztek pásztoroknak.

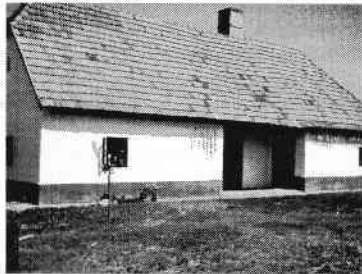
Karácsony másnapján istentisztelet és ebéd után összejötték és elbeszélgettek. Akkor nem volt tévé, tehát maradt a beszélgetés és a játszás.

A gyerekek, de a felnőttek is játszották a páros-e vagy páratlant.

A kezükbe mogyorót tettek és ki kellett találni, hány mogyoró van a kezükben, aki eltalálta, az volt a győztes.

Karácsony másnapján köszöntötték az Istvánokat. Ezzel a rigmussal:

„Kedves Istvánbátyám, neve ünnepeére Istennek áldása szőljon életére. Adjon az

VILMA-HÁZ

Úr Isten erőt, egészséget, holta után pedig lélek üdvösséget. Ámen „István nap után János nap jött, azt is köszöntötték. „Eljöttem én reggelre János köszöntésére. János légy egészségszobá, köszöntlek békességbe. Az egeknek királya az egeket kitarja, fölviteték egekbe, ott ülteték szent székbe a boldogok seregébe. Ámen.” Egy régi adventi énekkel zárom írásomat:

Drága advent köszöntünk
„Lelkünk téged epedve várt
Hajnalfényed közülünk
Hintsen szerte aranyugárt.
Jövel adventnek királya
Népek Messiása:
Jézusunk, alázattal
Fogadunk, szent hódolattal.”

Egy Újévi köszöntőt is leírok:
„Ez Új Év reggelén minden jót kívánok,
Amerre csak járok, nyílnak virágok.
Még a hó felett is virág nyiladozzon,

Dalos madár zengjen minden rózsabokron.
Ami szép, ami jó, legyen minden bőven,
Szálljon rátok áldás ez új esztendőben.”

Áldott karácsonyi ünnepeket,
Békés, boldog új esztendőt kívánok.

Kiss Istvánné Horváth Erzsébet

Kedves Szobiak!

Ha megkérdeznének bennünket, hogy milyen körülmények között szeretnénk élni, a legtöbben valószínűleg a következő választ adnánk: kitűnő egészségben, nagy szeretetben, békében és jó anyagi lehetőségek között. Ehhez olyan település kell, amelyik tiszta és egészséges, rendezett és gondozott. Ahol biztosított a teljes körű infrastruktúra és az ehhez szükséges szolgáltatás. Ahol elérhető a kor színvonalát képviselő és biztosító korszerű informatika, ahol az óvodai, iskolai intézmények biztosítani tudják a legmagasabb szintű oktató és nevelő munka tárgyi és személyi feltételeit. Ahol a lakosságot szolgálja a szociális és egészségügyi ellátás kötelezettsége, ahol lehetőség van munkahelyekre, vagy lehetőség más munkahelyre történő eljárásra. Ahol érzik az ott élők, minden értük történik. Élénk a sport, kulturális és közélet. Vagyis olyan településen, ahol az elérhető emberi élet feltételei biztosítottak.

Azt szeretném, hogy a teljes körű infrastruktúra kiépülése, mely

Tartalom

1. - **Adventvárás és karácsonyi ünnep / Kedves Szobiak!**
2. - **Somogyszobi védett tölgyfák / A mi intézményünk**
3. - **Isten szolgálja / Önéletrajz.**
4. - **Őrt álló vén tölgyek! / Örökségünk / Csupaszon állnak a fák.**
Miért kötődöm a Vilma – házhoz? / Somogyszob rövid története.
5. - **Carolina resolutio / Régiék mondták / A leggyakoribb törések felismerése, ellátása.**
6. - **Az elmúlt három hónap eseményei / Emléküket megőrizzük / Köszöntjük Somogyszob új lakóit.**

községünket elsőként tette a megyében összkomfortossá, megismételhetné azt a gazdasági és társadalmi fejlődést, amit a vasút hozott az elmúlt évszázad első felében. Ehhez minden adottságunk és lehetőségünk megvan. Elkészült a település rendezési terve, mely egy 2000 főt kiszolgáló községre vonatkozik. Falusias és kertvárosias lakóövezetekkel, kereskedelmi és szolgáltató részekkel, a szabadidő hasznos eltöltését biztosító területtel, valamint a települést körülölelő ipari és mezőgazdasági üzemi foglalkoztató és munkahelyet teremtő részekkel. A település nagyságrendjéhez és teherbíró képességéhez átalakított és működő intézményrendszerünk van. Kereskedelmi és szolgáltató egységek épülnek vagy felújításra kerültek. Elindultak a munkahely teremtő mezőgazdasági beruházások. Folytatjuk az intézmények felújítását, korszerűsítését, 2005-ben a kultúrház, az orvosi rendelő és a Petőfi utca déli oldal útfelújítása befejeződik. Folytatódik a település arculatának javítása, az egységes településkép kialakítása. Kedvező pályázati lehetőségek esetén a járdák felújítása. Indulhat az óvoda konyha rekonstrukciója. Bővítenünk kell a házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetés rendszerét, a hátrányos helyzetűek és az elesettek segítségét.

Munkánk során együtt van jelen a siker és a kudarc. Találkozunk sikeres és nagyon nehéz helyzetben lévő emberekkel. Mindenkin segíteni szeretnénk, de sajnos nem mindig tudunk. Hiszem és vallom, hogy községünk továbbra is az eddig tapasztalt közös összefogással és áldozat vállalással tud majd fejlődni. Ehhez szívből kívánok Somogyszob valamennyi lakójának jó egészséget, szeretetet, békét és jó anyagik körülményeket az elkövetkezendő években.

Eller János
Somogyszob, 2004. december 21.

Somogyszobi védett tölgyfák

Az 1941-ben született – 505513/41. számú két védettségi határozat egyike a Kaszópusztai udvarában álló tölgyfáról, másik a környéken található két idős fáról szól.

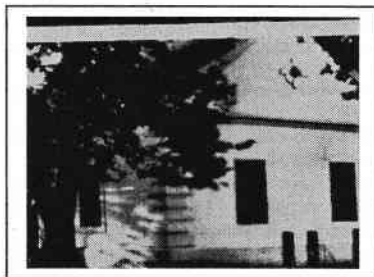
Akkoriban Kaszópusztai közigazgatásilag Somogyszobhoz tartozott. Az étterem istálló volt, környéke a vadászkastély udvara. Itt áll egy hatalmas tölgy, amely méltán megérdemli a védeltséget, még ha 1941-ben nem is erre a fára gondoltak. A parkban ugyanis több nagyon öreg tölgy volt. Jó néhánynak

már csak a tuskója van meg, de vannak még, amelyek a régi idők tanúi. Ha nem is védettek papírforma szerint, a védelmet mindenképpen megérdemlik.

A két védett tölgy az üdülő mögötti erdőben, az un. Kismező utáni területen található. Tábla hirdeti a védeltségüket, amely azonban az idő pusztítása ellen nem nyújt védelmet. Az egyik fa néhány éve elszáradt, majd eldőlt. A másik még él, feketegolya fészkek található a koronájában. Ez a két fa egy korábbi erdő maradványai lehetnek. Alattuk lassan vágásérett a második erdő. A vágásfordulók alapján számolva koruk kétszáz év felett van.

Horváth Valéria
Somogyszob, 2004. szeptember 15.

A mi intézményünk

A RÉGI KISISKOLA

1999 óta egy intézményként működik az iskola, Óvoda és konyha. Nem könnyű időszakot élnek intézményeink, tekintettel a sok változásra. A Pedagógiai Programunkat többször át kellett dolgoznunk a hatályos rendeletek értelmében, hogy csak egyet említssek a nagyobb feladatok közül.

A változások új hozzáállást, más nézőpontot követelnek meg dolgozóinktól és a "vevőktől" – ez a mai szóhasználat a minőségbiztosításban –, azaz a szülőktől és a diákoktól egyaránt. Intézményeink megpróbálnak megfelelni a kor kihívásainak, de mit sem ér az akarat, ha közös érdekeink érdekében nem próbál meg minden érintett változtatni! Igen! Mindenki részéről szükséges a másfajta hozzáállás ahhoz, hogy munkánk, a befektetett energia meghozza várva-várt gyümölcsét.

Mi a magunk részéről a külön fogadóórák, a nyári napközi, a német nyelvi tábor, a péntekenként rendezett programok, a December 28-i külön program, óralátogatások, óvodai plusz programokkal próbálunk meg hozzájárulni a projektt sikeréhez (a teljesség igénye nélkül). A változások érinteni fogják az osztályozást, így pl.: felmenő rendszerben (2004-ben csak az első évfolyamra vonatkozóan) csak a szülő hozzájárulásával lehet

évfolyamisméltásra bocsátani tanulót, alsó tagozaton szöveges értékelés váltja fel az érdemjegyekkel történő osztályozást. A változások nem csak a pedagógus munkáját érintik, a szülőktől is más hozzáállást követel meg. Nehéz olyan körülmények között oktató-nevelő munkát végezni, amikor mindenki a saját érdekeit próbálja meg érvényre juttatni, s elfelejtjük, hogy a pedagógus is ember. Nehéz olyan helyzetben úrrá lenni dolgok felett, amikor a pedagógus nem örvend olyan megbecsülésnek mint régen. Legyünk őszinték! Egyre több olyan család akad – és ezzel senkit sem kívánok megbántani –, ahol a pedagógust a gyerek előtt szidják. De mit várhatunk mi attól a gyermektől, aki ezt hallja otthon és társainak is elmeséli? Talán ebből a példából is látszik, hogy a változásokat csak közös erővel tudjuk megfelelően kezelni.

Új dologként jelentkezett az iskolák létszámszükségletéből adódó "harc". Talán furcsán hangzik, hogy harcot írtam, de a mai helyzetet talán ezzel lehet a legjobban jellemezni. A dolog képlete egyszerű: a városi iskolákat épp oly mértékben érinti a létszámcsökkenés, mint a falusi iskolákat. Számukra is fontos, hogy a működéshez szükséges létszámot elérjék. Ma nem arról van szó, hogy melyik iskola jobb, sokkal inkább arról, hogy ki tud több gyermeket elcsábítani. Miért mondjuk ezt? Mert biztosan állíthatjuk, hogy mi sem vagyunk rosszabbak másoknál. Állításunkat igazolja, hogy a versenyeken szereplő gyerekek országos helyezésekkel térnek haza, a továbbtanuló gyermekek megállják helyüket, tanulmányi eredményük nagy többségben azonos vagy javul. A hozzánk ellátogató iskolaigazgatók (pl.: beiskolázási tájékoztatások alkalmával) dicsérik a Somogyszobiakat. Vajon miért pont a Somogyszobi iskolából szeretnének átcsábítani minél több gyereket, és miért nem máshonnan? A választ a tisztelt olvasóra bízom, de ok nélkül bizonyára semmi sem történik. S vajon mi az oka annak, hogy bizonyos helyeken vannak "elit" osztályok, amibe vidéki gyermeket nem szívesen vesznek fel? Most biztosan a tanulmányi eredményre gondolnak, de első osztályban vajon milyen tanulmányi eredményről beszélünk? Írásommal nem kívánok egyetlen iskolát sem megsérteni, hiszen Ők a saját érdekeiket tartják szem előtt. Talán nem ártana megkérdezni olyan volt diákokat sem, akik tőlünk jutottak tovább közép, majd felsőfokú intézményekbe, s hoztak hímevet iskolánknak, településünknek (higgyék el szép számmal találhatóak ilyen, ma már sikeres emberek). Természetesen nem okoljuk azokat, akik más iskolát választottak, s azt sem várhatjuk, hogy onnan – a már elvitt gyerekek – visszajöjjenek (bár erre is akadnak pozitív példák), most mégis azt kell mondanom – a kiélesedett

érdeklődés miatt -, hogy az iskola és végső soron a település megmaradása múlik a gyermekek megtartásán. A kistérségi társulásokból adódóan meg lehet szüntetni egy iskolát, bizonyos helyzetben. A mi iskolánkat egyelőre nem érinti ez a helyzet, de mi lesz azokkal a településekkel, ahol megszűnik az iskola? Előbb vagy utóbb maga a település is el fog néptelenedni. A somogyszobi emberek már sokszor bizonyították, hogy településük fontos számukra! Bizom abban, hogy nem lesz ez másképpen az óvodaválasztással és az iskolaválasztással sem. Egyre többen látják be, hogy a kis iskoláknak is sok előnye van. Az alacsonyabb osztálylétszám lehetővé teszi, hogy a gyengébb képességű tanulókra is odafigyeljünk, a pedagógusok a szülőket személyesen is ismerik, mely visszatartó erő a gyermekek számára (negatív példák követése szempontjából), a felmerülő problémák így hatékonyabban kezelhetők. A káros szenvedélyek elterjedése sokkal alacsonyabb mértékű, a drog és drogfogyasztás nem jelent meg intézményünkben!

Természetesen azt mi sem tudjuk garantálni, hogy minden tanuló jelessel fog végezni! Vannak voltak és lesznek gyengébb képességű tanulók. A fontos az, hogy minden tanuló a képességeinek megfelelően tanuljon, s azt érje el. Mi erre törekszünk, s munkánk során erre próbálunk meg nagy hangsúlyt fektetni. A megfelelő szintű munka elvégzéséhez a tárgyi eszközök rendelkezésre állnak, így pl.: folyamatosan fejlesztjük a számítástechnikai közparkunkat is. Folyamatosan törekszünk az intézmény esztétikus megjelenésére, az otthonos kényelmes körülmények megteremtésére (padok, székek cseréje, stb.)

Természetesen elsődleges feladatunk az oktató-nevelő munka, mely folyamatos fejlesztésén fáradozunk. Ennek érdekében szerveztük pl.: az óralátogatásokat, tettük lehetővé a logopédiai szűrést, biztosítjuk a versenyzési lehetőségeket, több képzésen veszünk részt (meghívott előadóval is), mely munkánkat segíti.

A pedagógustársaimba és az emberekbe vetett hitemből adódóan bizom abban, hogy Somogyszobon egy jól működő iskolát tudunk fenntartani. Az emberek megértik, hogy a fennmaradás közös ügyünk, amit csak közös erővel és akarattal érhetünk el.

Sikeres együttműködésünk által biztosítható, hogy a felnövekvő nemzedék gyermekei is itt, Somogyszobon járhasanak iskolába, településünk lélekszáma sokáig gyarapodhasson - a múlt emlékeit megőrizve -, előre haladva a kijelölt úton.

Ujvári Tomor
Somogyszob, 2004. december 20.

Isten szolgája:

ANTAL GÁBOR

1910-ben született Tornadaskán. Anyai ágon lelkészcsaládból származott. 1928-ban érettségizett Csurgón, majd a Pápai Református Teológiai Akadémián végezte teológiai tanulmányait 1928-1932 között. Két évig Hollandiában tanult a kampeni teológián.

1941-ben szentelték lelkészé Pápan. Segédlelkészként Tatán, Nagykanizsán, Hajmáskéren, Böhönyén, Kaposváron, Kisasszondon, és Dorogon szolgált. Vallásnári oklevelét Budapesten szerezte 1946-ban.

A pécsi VIII. gyalogezred táborig lelkésze volt 1941-ben, orszoroszági feljegyzései, melyekben még az elhunyt katonák sírhelyének pontos rajzai is megtalálhatók, máig megvannak.

1946-tól vallásnár Csurgón az iskola államosításáig 1952-ig.

1947-ben kötött házasságot Nagy Katalinnal, aki a csurgói Református Gimnáziumban angol-német szakos tanár volt. Két lánygyermekük született.

1953-tól Somogyszobon volt lelkész, mivel a vallásnári állása megszűnt a gimnázium államosítása miatt. Életre szóló igéje a II. Kor. 12:9. volt: Elég néked az én kegyelmem. Meglátszott életében ennek az igének erőforrása. Első volt számára a hivatás. Kötelességtudása példamutató volt. Szolgálati helyeire: Segesdre, Nagyatádra, ahova helyettesíteni járt évtizedekig, vonaton, kerékpáron, gyalog járt. Mély, személyes bibliai kegyességét, a holland szigorú és puritán életgyakorlattal haláláig megőrizte.

A Könyvek Könyve mellett a szépirodalom és a teológiai szakirodalom példás olvasója és gyülekezeti szolgálatában annak hasznosítója volt. Tekintélye volt fiatalabb lelkésztársai és kortársai között. Nagyon büszke volt, hogy Ady Endre rokonának vallhatta magát, másodfokon voltak unokatestvérek a költővel. Verseinek kitűnő értője és ismerője volt.

Halála előtt 1998-ban kapta meg a Pro Pannonia Református díjat a Dunántúl reformátusságáért végzett szolgálatáért. Dunántúl reformátusságának: ifjak között és fogyó gyülekezetekben, békében és háborús időkben, fiatalon és idős korban - imádsággal átszótt, hittel, tudománnyal párosult hűséges szolgálatát adta. Szerényen élt belőle,

Vilma-házi Hírmondó

de Isten gyermekeként teljességgel Dunántúl reformátusságának élt. Nem szerette, ha dicsérték. Amikor nyugdíjazásakor az esperes méltatta munkáját, akkor is megjegyezte: "Ne dicsérj engem a koporsómnál se, mert kinyúlok, és megrángatom a palástodat." Somogyszobon 39 évig szolgált. Ez alatt az idő alatt történt a templom renoválása, a csillár elkészítése, a harang és az orgona villamosítása, az új parókia felépítése. 1998-ban halt meg.

Somogyszob, 2004. december 20.
Érfalvi Ferencné

Önéletrajz

Név: Tóth János, szül.: 1932. január 20. Szentapostoltagaj.

Iskolai végzettségem: VIII. általános és kettő gimnázium befejező osztály.

Szüleim egyszerű emberek, apám vadór, anyám háztartásbeli. Hatan voltunk testvérek, hiába voltam jeles tanuló, a háborús körülmények és az anyagi lehetőségek miatt továbbtanulásra nem volt lehetőségem.

Az iskolai szünetem a munkát jelentette, jó szüleim a hangya szorgalmára tanítottak.

A felszabadulás után a pusztáról beköltöztünk 1946-ban a Csurgón felépített új házukba.

Az új lakhelyem Csurgó szellemisége meghatározó volt számomra. Az ifjúsági szervezetek, színjátszó csoportok lelkes résztvevője voltam egészen a bevonulásomig.

A leszerelés után a vasútnál dolgoztam forgalmi utazóként egészen a nyugdíjba vonulásig.

18 éve vagyok nyugdíjas, 48 éve vagyok Somogyszob lakója és lelkes patriótája a falunak.

Két civil szervezetnek vagyok tagja, nem csak olvasok, szívesen írogatok. Saját versemmel országos találkozón is eredményesen szerepeltem.

Hitvallásom: az embernek szellemi táplálékra ugyanúgy, mint a kenyérre is szüksége van. Törekvésem, jó példát mutatni az unokám számára, ápolni a haladó hagyományokat, észre venni a természet szépségét.

A csara-kuti védett tölgy megírását is ez motiválta.

Az emberi élet véges de a szelleme tovább él!

Tóth János
Somogyszob, 2004. október 16.

**TÓTH
JÁNOS**

Ört álló vén tölgyek!

Ört álló vén tölgyek a csarai határba!
Élet erőt sugároznak az élet viharába!
Négy évszakban megcsodálnak akik
erre járnak!
Árnyaitok lombja alatt szép emlékek
jártak!

Csara kuti tölgyfa csoport sok-sok vihart
láttál!
Növekedtél, lombosodtál, jó levegőt
adtál!
Te vagy tölgyes a magyar nép hön
szeretett fája!
Nincs pollened csak oxigén, ami kell a
tájnak!

Az életed csodálatos zömök, erős
tölgyfa!
Szembe szállsz az elemekkel, dacolsz a
viharral!
Gyökereid századokon éltetnek szép
tölgyfa!
Árnyat adó lombok alatt megterem a
gomba!

Védett tölgyfa, magányos tölgy,
megbecsülünk téged.
Te sugárolj jó levegőt, erőt, egészséget!
Fáradt vándor felüdül a hús lombjaid
alatt!
A zöldellő lombod alatt, remény, jó kedv
fakad!

Magányos tölgy, tölgyfa csoport,
zöldelljél sokáig!
Kíséred el az életünket majd az
elmúlásig!
Ágad között ha fészket rak a bűgő
vadgalamb!
Rezdüljön meg a leveled, ha szól a lélek
harang!

Tóth János
Somogyszob, 2004. szeptember II.

Örökségünk

„Minden múlik minden hervad az „Idő”
gyorsan elrepül, csak emlékeink
maradnak meg, s szívünk egy percre
felderül.” Harmadik generációs utódként
71 (hetvenegy) éves koromban próbálom
röpke pillanatként idézni „Nagyanyám:
Horváth Illésné Pap Zsuzsanna”
emlékét.

Vikár Béla népdal gyűjtő a Somogyszobi
Református Templom udvarán állította
fel fonográfját. (Vincze Zsuzsanna Kálvin
u. 25., Kiss István Kálvin u. 26. jelenleg
még élő unokái vagyunk).

Nagyanyánk az első Somogy megye
földjén, aki Vikár Bélának fonográfjába
énekelte a két népdalt:

- Bató Ferenc Horvát Annát kéreti
- Verd meg Isten ezt a cudar világot.
Bokros inget, kasmérszoknyát, derekán
átkötött csöngős kendőt viselt.
Emlékét őrzi a „Somogyi Kalevala” –
gyűjtötte Vally István Budapest 32 eset
tere hsz.

Somogyszobi segítője Mezei Zsuzsanna
Kálvin u. 22, gyűjtés ideje 1959.
(diákány).

Nővére még élő tanúként Szalai Jné
Papp Katalin mesélte el az utókor
számára, amit a Somogyi Kalevalában
megörökítették.

A hagyomány tovább él utódainkban,
három pedagógusban, egyik ének
tanárnő.

A közeli múltban lányom, - aki
Kunszentmiklóson él - írt „Kender
vetéstől gyönygös bokrétaig” címen
monográfiát Somogyszob
hagyományairól.

Gyermekkori pajtása Hóka Sándor -
Kálvin u. 33. - gondoskodott arról, hogy
a Vilma Házba ajándékozza.

Somogyszob, 2004. november 7.
Hohené Vincze Zsuzsanna

Csupaszon állnak a fák,

az utolsó vándormadarak is rég
elrepültek, helyüket elfoglalták az
északról érkező vendégek, amelyek
nálunk töltik a telet.

A rovarok, hernyók nagy része
elpusztult, az áttelelők már elbújtak,
készülődhetünk a téli madáretetéshez.
Ne kezdjük túl korán, mert akkor a
madarak elhanyagolják a fák tisztítását,
nekünk meg sokba kerül az eleség.

Fagypontra kezdünk etetni, ónos eső
vagy havazás idején fokozzuk, mert
ilyenkor nem férnek természetes
táplálékhoz a madarak. Az etető fából
készüljön, mert azon jól meg tudnak
kapaszkodni. Főlősleges túlcicomázni,
de a teje legyen jó széles, hogy az eső
és hó ne verjen be. Ha lehet, fára tegyük
szemmagasságba, ágak közé, de úgy,
hogy macska ne férjen hozzá. Mert ugye
mi madarat etetünk, nem a környék
macskáit.

Más a helyzet a ragadozó madarakkal,
nekik is enni kell, amúgy is a gyengéket,
betegeket kapják el.

Az etetőanyag lehet napraforgó, dió,
tökmag, lenmag, köles, földimogyoró,
(nem sózott!), meggy, kukoricadara,
szalonna, háj, faggyú, stb. Lényeges
azonban, hogy ne legyen romlott,
penészes. A rigóknak kis ágra tűzhetünk
főtt krumplit, almát is.

A kukorica kását szitáljuk át
szűnyoghálón, mert ha lisztes, könnyen
összetapad és penészedik. A kását
keverhetjük használt zsírral vagy étolajjal
is. Ha az etető alá dobunk belőle egy
marékkal, a verebek nem vacakolnak a
drága napraforgóval, inkább ezt eszik. A
tévedések elkerülése végett mondom, a
veréb ugyan olyan hasznos, mint a többi
madár (védett is!), rengeteg hernyót és
gyom magvat pusztít.

Vilma-házi Hírmondó

Ha elkezdjük etetni, az legyen
folyamatos, tél végén pedig fokozatosan
hagyjuk abba. Környékünkön az alábbi
madarakkal találkozhatunk: Léprigó,
fekete rigó, rozsdafarkú, sordély,
vörösbegy, süvöltő, keresztcsőrű,
csúszka, királyka, őszapó, széncinege,
kékcinege, búbos cinege, fenyves
cinege, zöldike, citromsármány, csiz,
tengelic, maggyvágó, pinty, ritkábban
néhány más faj is előfordul. No, és a
rengeteg veréb.

Gyakori lesz a környéken a karvaly, és
néha a héja is bemerészkedik lakott
területre.

Hóka Sándor
Somogyszob, 2004. II. 20.

Miért kötődöm a Vilma- házhoz?

Azért kötődöm a Vilma-házhoz, mert én
ilyen környezetben nőttem fel. A
szüleim, nagyszüleim, tanítóm is igaz ősi
eszmékhez kötődtek, és ez nekem is a
szívemhez nőtt. Az ember nem
tagadhatja meg a gyökereit. És azok
mind tűzgyökeres somogyszobiak
voltak.

A mamáimnak szép ruháit, gyönyörű
szőtéseit, mind a kettőnek nagyon szép
munkája volt. És az ifúságom, kedves
tanítóm: Kulcsár Gyulától tanult szép
népi énekeket, szindarabokat és
néptáncokat. Még idős koromban is
szívesen öltöm magamra ezeket a
ruhákat, ha ezzel is elő tudom segíteni a
régi hagyományokat.

Akkor érzem jól magam, ha tudok
segíteni. Ez családi hagyomány, ezt
örököltem az őseimtől, akikre szeretettel
gondolok.

Minden kedves olvasónak áldott
karácsonyi ünnepeket, békés, boldog új
esztendőt kívánok.

Kiss Istvánné

Somogyszob rövid története

Somogyszob Belső-Somogyban a
Kaposvár-Gyékényes mentén félúton
fekszik a Balatontól 50 km-re.

Halmazfalu, bár sík területen épült,
legrégibb utcái (Szent Imre, Kálvin,
Luther, valamint Kossuth, Petőfi,
Rákóczi út.) girbe-gurbák, csak a XX.
század elejétől létesített falurészek
utcaszerkezete hálós.

Három patak szeli át a falut: a
Kácsmóna (Kovács molnár), Egervölgyi
és a Kispincevölgyi. Régen erdő vette
körül. A községhez tartozó puszták:
Kerékaraszt, Mihályfa, Szomorú,
Csillagpuszta, Gyepüakol, Külvölgy,

Kaszó, Kis- és Nagybaráti, Baráti csárda, Németházak.

Az Árpád-korban a terület királynői birtok része volt, az akkori Següsd vármegyéhez tartozott. Első írásos emléke 1295-ből való, ekkor adományozta III. Endre anyja Thomasina Miklós fiának, László comesnek szolgálataiért a „Següsd nevű prédiümához tartozó ZUB nevű földjét minden hasznával”. Említik még ZOOB, SZUB, SZOB alakban is.

Többször cserélt gazdát, a XV. század közepén Bakócz Tamás tulajdona volt a szenyéri uradalom részeként, ki végrendeletében az esztergomi káptalanra hagyta. 1715-ben gróf Nádasdy Tamás, 1726-tól ismét az esztergomi főkáptalan tulajdona.

A falu a török dúlásban és a rác pusztítások következtében elpusztult. (A katolikus templom dombja – szájhagyomány szerint – egy nagy harc után tömegsír, Lurdi Madonna barlangja kivésésénél sok csont került elő). A nép zöme a törökök által támogatott református és evangélikus hitre tért. Az első iskolát a reformátusok építették 1746-ban, a katolikusok 1825-ben.

A református templomot 1744-ben a vármegye bezáratta, 1747-ben a prédikátort és az iskolamestert is elbocsátották, mert ütközött a Carolina Resolutio rendelkezéseivel. (A Carolina Resolutio jelöli a legmélyebb szintjét a protestáns egyház jogainak Magyarországon.) Hatályát II. József szüntette meg.

A szobi gazdák mindig önállóak voltak, ez alól kivétel az 1749-89-ig tartó 40 éves „Babiloni fogság”, ekkor a késői ellenreformációnak köszönhetően a veszprémi káptalan fenntartása alá tartoztak. Gyermekeiket a katolikus iskolamester tanította, házasságot Kónyiban köthettek 1 forintért. A türelmi rendeletet megtudva Puskás János és Pálfi József elgyalogolt Budára, onnan Bécsbe, majd ismét Budára és megszerezték a templomépítési jogot. Először egy paticsfalu templomot építettek, majd mikor az leégett 1788-ban építették a ma is álló templomot. A katolikus templom 1779-81-ben épült, az evangélikus 1883-ban.

Jelentős változást hozott az 1870. évi törvény, melyben engedélyezték a Dombóvár-Zákány vasútvonal megépítését, melyhez 1892-93-ban társult a barcsi, balatonszentgyörgyi szárnyvonal is.

Megnőtt a falu lélekszáma is. 1901-ben körjegyzői székhely lett. Az első kaszinó 1896-ban alakult, 1913-ban létrejött az úri kaszinó is.

1902-ben olvasókör, 1914-ben iparoskör alakult. 1907-ben vette fel a Somogyszob nevet. 1897-ben 203 gazdaságban 450 tehén, 239 ló, 468

disznó, 4747 baromfi és 87 méhcsalád volt.

1925-ben így oszlott meg a falu lakossága: magyar: 1923 fő, tót: 1 fő, román: 1 fő.

Római katolikus 930 fő, református: 870 fő, evangélikus, 82 fő, izraelita, 40 fő, görög katolikus 3 fő. Ekkor a házak száma: 360.

1481-ben Szobi Mihályné Batthyány Boldizsárnak és Gerebeni Lászlónak zálogosította el.

1550: Várday Zsigmondé, 1562 – 63-ban Kurdbin Mahnind, 1586-88-ban Bajthár hűbértartója volt.

Tolnai Világlexikon

RÉGI PECSÉTEK LENYOMATA

Carolina resolutio

Az 1712-15. országgyűlés bizottságot küldött ki a vallásügy rendezésére. Ez Pesten ült össze 1721 március 3-án, de a protestánsok eleve el voltak ítélve, mert a világú urak, sőt a királyi biztosok is a klérus mellett foglaltak állást, melynek vezetője, gr. Erdődy Gábor egri püspök, követelte és keresztülítve, hogy vallás dolgában ne legyen semmi törvény.

A porosz király közbenjárása sem használt az ügyben a királynak, Károlynak kellett döntenie, ki sok éven át halasztotta azt, miközben minden téren elnyomták a protestánsokat, kiket a porosz király kivándorlásra szólított fel. A híres porosz huszárság e kivándorlókból alakult. Az udvarnál csak Savoyai Eugén tiltakozott az elnyomás ellen. A király tanácsosaival, kik közt gr. Batthyány Lajos alkancellár volt magyar, 1731 március 22. közölte döntését: A protestánsoknak csak az 1681. törvényben megállapított helyeken van joguk nyilvános istentiszteletre. Az artikuláris helyeken annyi papot tartanak, amennyire szükség van. Minden változáshoz királyi jóváhagyás szükséges. A magánistentiszteletet a jobbágy is gyakorolhatja családijával, de mást nem hívhat oda. A római katolikus plébánosnak stólat fizet, annyit, mint hivei. A földesúri jog fennmarad: papok, tanítók elkergetése, iskolák, templomok elvétele. A protestánsok jelentsék ki, hogy papokra és szuperintendensre van szükség és hol. Keresztelés dolgában a püspökök alá vannak vetve. Házassági ügyeik a szentszékek előtt folynak, de protestáns törvények szerint. A római

Vilma-házi Hírmondó

katolikus vallásról való áttérést büntetik. A legfontosabb kérdés az eskü volt, melyet a protestánsok a törvényes formula szerint (Boldogságos Szűz és a szentek) nem tehettek le és így ki voltak zárva a hivatalokból. Mint tanúk azonban lehettek a közönséges esküt, hogy az igazságszolgáltatást meg ne akasszák. A C. jelöli legmélyebb szintjét a protestáns egyház jogainak Magyarországon. Hatályát csak II. József szüntette meg félszázaddal később.

Régiek mondták:

- Tóth Imre bácsi mondta (az utolsó kisbíró): „Mikor égett Igal, fénye somogyszobig látszott.

- Pálfi Lidi néni mondta, hogy „Nyikorgó cipő nélkül el sem mentem volna a templomba.”

- Dencsi Horváth János mondta: „Ha a betyárok elhajtották a jószágot, csak a temető melletti nádasig üldözték őket, mert a mocsáron nem lehetett utolérni őket.”

- Szegvári Atya mesélte: „Disznó vágásnál a böllérek már alaposan beboroztak, mikor a gazdasszony odament, ránézett vérkeverés közben a leölt állatra, majd fölkiáltott: „Jaj, az anyakoca! 7 árvať hagyott maga után! (Ez volt 50 éve).

A leggyakoribb törések felismerése, ellátása

Csonttörést bármikor elszenvedhet az ember, de most a tél közeledtével, a síkos utak, járdák és udvarok miatt a balesetek, így a törések száma is megnő.

Az elesések következtében leggyakrabban végtagsérülés keletkezik, igen gyakran törés. A leginkább veszélyeztetettek az idős emberek: részben azért, mert nehezebben tudják kivédeni az elesést, részben pedig azért, mert csontjaik rugalmatlanabbak, mint a fiatalabbaké, így a törés is könnyebben bekövetkezik.

A törés fogalma a következő: a csont rugalmasságát meghaladó erőbehatásra a csont folytonossága megszakad, törés keletkezik.

A leggyakrabban előforduló törések elesés következtében: csuklótörés, csípőtáji törés, boka- és lábszártörés.

Csuklótörés esetén a csukló duzzadt, fájdalmas, deformált lehet. Az, hogy valaki tudja mozgatni a sérült végtagját, nem jelenti azt, hogy nincs eltörve!

Törés gyanúja esetén az alkart szállal, kendővel vagy gézzel rögzítjük úgy, hogy a beteg nyakába felkötjük.

A csípőtáji törései között leggyakoribbak a combnyaktörések. Ilyenkor típusos

esetben a sérült alsó végtag (hétköznapi szóhasználatnál a láb) az ellenoldalinál rövidebb, a lábfej kifele fordult helyzetben van. A sérült legtöbbszőr lábra állni nem tud, a csípőtájék kifejezetten fájdalmas. A teendő a következő: a végtagot körbepolcoljuk pl: plédekkel, a mozgatás kerülendő, orvost kell hívni.

Boka vagy lábszártörés esetén a sérült rész duzzadt, fájdalmas, itt is előfordulhat jelentősebb deformitás,

esetleg nyílt törés is. A beteg a sérült végtagját nem tudja terhelni. Teendők: nyugalomba helyezés pl. körülpolcolással, mozgatni tilos! Mielőbb orvost kell hívni.

Általánosságban összefoglalva a törések jellemzői a következők: fájdalom, duzzanat, deformitás, mozgáskorlátozottság, esetenként mozgáskorcsontrecsegés hallható (ami igen nagy fájdalommal jár, ezért kerülendő)!

A teendők a következők: a sérültet és magát a sérült testrészt nyugalomba helyezzük, ha tudjuk, akkor rögzítjük pl. karfelkötéssel, körülpárnázással, esetleg sínbe helyezéssel, mielőbb orvost vagy mentőt hívunk.

Tilos!!! tilos a sérült rész indokolatlan mozgatása, tilos az elmozdult (deformált) törés „helyreigazítása”, mivel a törött, éles csontvégekkel, ereket, idegeket vághatunk el, és igen nagy fájdalmat okozunk, tilos a sérült itatása is, mivel lehetséges, hogy azonnali műtétre lesz szükség.

Dr. Marosi Ildikó

Az elmúlt három hónap eseményei:

Szeptember 19. Kulturális napok

19-én itt volt a Kossuth Rádiótól Bódís Szilvia. A felvétel 2. részét ezután adják le.

Szilvalekvár főzés: A szilva Hókáné Marika, Veszner József, Spanics Ágnes ajándéka.

Patkó és kukorist: Kisgyuráné Bözsi néni, Kissné Örzse néni, **kenyeret:** Hédemé Mariska néni, **rétest:** Pálné Margitka, Horváthné Edit, Góthné Andika, Vargáné Zsuzsa, Kovácsné Évike készítette. **A gulyást** Kiss István (Serci), Eller János, Grujber József készítették.

A színpad díszítése és a szalmabábuk Vargáné Zsuzsa és Csentei Csilla munkája.

Taranyban kézműves bemutatót tartott Csentei Csilla, Kovácsné Évike, Horváthné Edit, Vargáné Zsuzsa,

Máténé Edit, Spanics Ágnes, Spanics Katalin.

A Vilma-ház szerepelt a Kossuth Rádióban, a Pécsi Rádióban, a Kapos TV-ben és a Pécs TV-ben – melyet átvett az MTV I.

Vargáné Zsuzsa ajándék káposztáját Hosszúné Marika, Kissné Edit, Szüréné Vali, Vargáné Zsuzsa savanyította.

Gyékényt Spanics Ágnes, Vargáné Zsuzsa, csuhéjt Vargáné Zsuzsa, Spanics Katalin gyűjtötte. Kellemes meglepetés volt, mikor Antalicsné Marika beállított egy tucat lila díszkukoricával.

A szüreti multság Fazekasné Detti szervezésében, Kovácsné Évike, Góthné Andrea, Kovács Viki, Spanics Ágnes, Pálné Margitka segítségével történt.

A ház vendégei voltak a környék polgármesterei, a katasztrófavédelmisek, a környék igazgatói, a nemesdédi képviselők. Minden esetben Hédemé Mariska néni sütötte a langalót, segítői voltak Kovácsné Évike, Hosszúné Marika, Sóla Eszter.

Az atádi iskolás csoport részt vett a műhelymunkában. Kovácsné Évike, Hosszúné Marika, Spanics Ágnes, Csentei Csilla, Vargáné Zsuzsa, Spanics Katalin segítettek a munkában.

Agyagozni Péter Attiláné Futó Zita hozta az iskolás gyerekeket.

Új szerzeményeink:

Hosszú László: 1 pár klumpa (barna) 1 egyes iga

Érfalvi Ferenc: suszter szerszámok db

Andiné Erzsike (Segesd): sőtartó, teknő Kalocsainé Márta: 6 db villa, 3 db kés (vas)

Györfi Árpád: 1 nagy drótos lábas, 1 fa játék vízipuska, 1 mángorló, 1 üvegcilinder Kovács Norbert: 2 viharlámpa (1 kicsi, 1 nagy)

Vargáné Zsuzsa: 2 vasutas igazolvány.

Fellépő vendégeink: Szabási Kórus Rozina Zoltán karnagy vezetésével, SANSZ Asszonykórus, Tóth János versét elmondták a somogyszobi iskolások.

Dévai Nagy Kamilla Krónikásai. A hangosítást újra a somogyszobi Általános Iskola adta. A rendezvény szervezésében és lebonyolításában az alapítvány egész csapata részt vett.

Kiosztottuk a falu legszebb utcája díjat, mit a Mező utca nyert. A vándortáblát Kovács János faragta a Tóthné Magdi ajándékozta fából.

A falu legszebb portája díjat Szereczné Eszti nyerte el. Zsúri tagok: Góthné Andika, Eller János, Kiss István és Spanics Ágnes volt.

Védett tölgyfákra érkezett pályázat nyertesei:

- Tóth János: Ört álló vén tölgyek
- Máté Zoltánné: Hulló levelek (keresztszemes himzés)
- Csentei Gréta: Nagy fa (kollázs, 5 éves)

Állandó munkák vállalói:

Fűnyírás: Onkormányzat
Fák, bokrok ápolása: Veszner József

Virágoskert: Kovácsné Magdi
Utcai virágok: Hosszúné Marika, Szüréné Vali

Mosás: Almásiné Vali, Spanics Ágnes
Hímzés, horgolás: Pelöczné Ilonka

Könyvelés: Nagyné Marika
Házi pénztáros: Kissné Eta
Gépirás: Bánné Zsuzsa.

Hirdetmény:

A Vilma-Ház Alapítvány javára az adó 1 %-ából 120.400,-Ft gyűlt össze, amit ezúton köszön minden kedves támogatónak a Kuratórium.

Emléküket megőrizzük:

Várvi Attila, szül.: 1934.02.06.
elhunyt:2004.12.15.

Varga Lajosné, szül.: 1943.04.15.
elhunyt: 2004.11.19.

Szabó József, szül.: 1953.03.24.
elhunyt: 2004.11.30.

Vajda Istvánné, szül.: 1922.12.18.
elhunyt: 2004.10.03.

Bakonyi József, szül.: 1920.09.15.
elhunyt: 2004.09.28.

Bakonyi Ferenc, szül.: 1926.07.04.
elhunyt: 2004.09.16.

Katona Erzsébet, szül.: 1924.06.10.
elhunyt: 2004.09.10.

Kovács Lászlóné, szül.: 1938.10.18.
elhunyt: 2004.09.01.

Köszöntjük Somogyszob új lakóit:

Gulyás Emese, szül.: 2004.03.07.

Fazekas Ádám, szül.: 2004.04.16.

Fillér Dorina, szül.: 2004.06.30.

Mezősi Márton, szül.: 2004.07.04.

Kiss Zsófia, szül.: 2004.07.27.

Kovács Noémi, szül.: 2004.09.05

Felelős kiadó:

VILMA-HÁZA ALAPÍTVÁNY